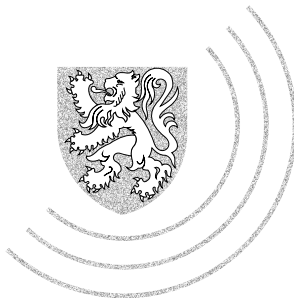

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

5 februari 1999

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Jaak Gabriels c.s. –

**houdende wijziging van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening,
gecoördineerd op 22 oktober 1996, wat de sportinfrastructuren betreft**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer
uitgebracht door de heer Joachim Coens**

Samenstelling van de commissie :

Waarnemend voorzitter : mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche.

Vaste leden :

de heren Joachim Coens, Carl Decaluwé, Paul Dumez, Leonard Quintelier, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche ;

de heren Ward Beysen, Jaak Gabriels, Patrick Lachaert ;

de heren Jacques Timmermans, Bruno Tobback, Robert Voorhamme ;

de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers :

de heren Georges Cardoen, Michel Doomst, Erik Matthijs, Mark Van der Poorten, Jef Van Looy ;

de heren Marc Cordeel, Jacques Devolder, Arnold Van Aperen ;

de heren Freddy De Vilder, Johnny Goos, René Swinnen ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Frans Wymeersch ;

de heer Johan Sauwens ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

1122 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Bespreking	4
A. Inleidende uiteenzetting door de heer Jaak Gabriels, namens de indieners	4
B. Algemene bespreking	4
1. Standpunten van de commissieleden	4
2. Standpunt en repliek van de minister	6
3. Replieken	7
II. Stemmingen	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer heeft op 20 januari 1999 het voorstel van decreet van de heer Jaak Gabriels c.s. houdende wijziging van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, wat de sportinfrastructuur betreft (*Parl. St. VI. Parl. 1997-98, nr. 1122/1*), besproken.

I. BESPREKING

A. Inleidende uiteenzetting door de heer Jaak Gabriels, namens de indieners

De heer Jaak Gabriels verklaart dat de problematiek van de zonevreemde sportterreinen en socio-culturele infrastructuur zeer acuut is. In het vorige zittingsjaar heeft het Vlaams Parlement, op de ontvonding van één partij na, bij motie de Vlaamse Regering gevraagd om op korte termijn een oplossing uit te werken voor de zonevreemde voetbalterreinen en andere sportaccommodaties (zie *Parl. St. VI. Parl. 1997-98, nr. 1060/1*). Het vertrekpunt is de vaststelling dat bijna 90 % van de clubs in de lagere voetbalafdelingen met een zonevreemde accommodatie geconfronteerd wordt. De vorige minister heeft te kennen gegeven dat hij deze thematiek afzonderlijk wil behandelen.

De spreker stelt vast dat ook socio-culturele verenigingen, zoals jeugdbewegingen, hondenclubs en schutterijen, met hetzelfde probleem geconfronteerd worden. Ook hier gaat het om terreinen met een beperkte omvang, waar nog een aantal kleine voorzieningen zijn aan toegevoegd. Al bij al heeft deze infrastructuur een beperkte ruimtelijke impact. Bovendien is de momentopname van het gewestplan als referentietijdstip niet vrij van fouten en zijn sedertdien een aantal ruimtelijke functies belangrijker geworden. Anderzijds zijn deze verenigingen stevig ingeplant in het lokale sociale weefsel en steunt de gemeenschap op de vrijwillige inzet van duizenden jongeren. In die optiek moet de ruimtelijke ordening veeleer een middel voor het functioneren van de gemeenschap zijn, dan een doel op zichzelf.

Als gevolg van de motie heeft de minister een omzendbrief voor zonevreemde sportterreinen RO 98/05 uitgevaardigd¹. Voor de heer Jaak Gabriels is

¹ Omzendbrief RO 98/05 betreffende het bijzonder plan van aanleg voor zonevreemde terreinen en gebouwen voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten, *B.S.*, 4 november 1998.

de regeling echter niet sluitend : de vereniging mag niet de dupe zijn indien de gemeente inactief blijft. Daarom bepleit hij, in afwachting van het inwerkingtreden van een gemeentelijk structuurplan, een rechtszekere regeling via globale BPA's, die de sport- en vrije-tijdsfunctie in stand houden. Deze duidelijke werkwijze moet de juridische betwistingen beperken, ook ten overstaan van de hangende procedures.

Vertrekkend van dit uitgangspunt, stelt de spreker voor om in artikel 43, §2, zesde lid van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (hierna genoemd : het coördinatie-decreet), een littera d toe te voegen, waardoor de gemachtigde ambtenaar – bij het verlenen van een gunstig advies – mag afwijken van de voorschriften van een ontwerp-gewestplan of gewestplan indien de aanvraag betrekking heeft op de aanleg en de uitbreiding van sportinfrastructuur, met inbegrip van alle voor de sportbeoefening noodzakelijke aanhorigheden. Bij amendement breidt hij deze mogelijkheid uit tot infrastructuur voor socio-culturele verenigingen (*Parl. St. VI. Parl. 1998-99, nr. 1122/2*). Op deze wijze, zo meent de spreker tenslotte, kan de rust bij de verenigingen terugkeren.

B. Algemene bespreking

1. Standpunten van de commissieleden

De heer Herman Lauwers merkt een verschil in benadering tussen de toelichting en de tekst van het voorstel van decreet. Daar waar volgens de uiteenzetting van de indiener via structuurplannen en een (sectoraal) BPA zou gewerkt worden, verleent de decretale tekst aan de gemachtigde ambtenaar een bevoegdheid tot afwijking van de geldende plannen van aanleg.

De heer Jaak Gabriels merkt op dat het zijn zorg is om een vereniging geen slachtoffer te laten zijn van een gebrek aan alertheid bij het gemeentebestuur. Bovendien verloopt er vaak een lange periode tussen de opmaak en de uitvoering van BPA's wegens de beperkte capaciteit van de studie bureaus.

De heer Jacques Devolder dient, samen met de heren Julien Demeulenaere en Didier Ramoudt, een subamendement in dat ertoe strekt ook voor de strandinfrastructuur de voorgestelde afwijkingsmogelijkheid te voorzien (*Parl. St. VI. Parl. 1998-99, nr. 1122/2*). Voor hem is het duidelijk

dat dit decreet aan een noodzaak beantwoordt om op korte termijn een oplossing te bieden aan een prangend probleem. Hij verwijst hierbij naar een recente stellingname van de gouverneur en de burgemeesters van de kustgemeenten. Tenslotte laakt hij ook het formalistische optreden van de ambtenarij.

De heer Joachim Coens verwijst naar de omzendbrief die de minister als gevolg van de resolutie van het Vlaams Parlement heeft uitgewerkt. Hij vraagt de minister om een toelichting over de praktische toepassing en wil weten of bepaalde problemen nog onbeantwoord blijven.

Voor de heer Ludo Sannen maakt de zorg voor een goede ruimtelijke ordening deel uit van de gemeentelijke verantwoordelijkheid. In samenhang met een gemeentelijk structuurplan kan de gemeente het initiatief nemen om sectorale BPA's op te maken. Op dit ogenblik bestaan al instrumenten om de ruimtelijke draagkracht van nieuwe aanvragen en van bestaande toestanden te evalueren. Hij geeft de voorkeur aan deze globale aanpak met een afweging door de gemeentebesturen in plaats van een ad hoc-benadering. De ruimtelijke impact van dergelijke terreinen is trouwens niet zo beperkt als de indiener laat uitschijnen. Tegelijk moet men erkennen dat niet alle gemeenten over hun aanpak in het verleden vrijuit gaan. Ook al deelt de heer Ludo Sannen de bekommernis van een goede huisvesting voor jeugd-, sport- en culturele verenigingen, dan mag dit een verantwoorde visie op de ruimtelijke ordening niet op de helling zetten. De spreker kan overigens nog een resem van andere verenigingen toevoegen. Hij wijst er op dat – volgens het voorstel – niet alleen voor bestaande gebouwen en terreinen, maar ook voor de aanleg van nieuwe gebouwen kan worden afgeweken van de gewestplannen. Hij kan het voorstel dan ook niet bijtreden.

De heer Bruno Tobback is, net als de andere commissieleden, bekommerd om de goede werking van de verenigingen. De door het parlement aangenomen resolutie erkent trouwens het probleem van de diverse zonevreemde infrastructuren, waarvan sommige reeds van vóór de goedkeuring van de gewestplannen dateren. Toch voelt hij, anders dan de heer Ludo Sannen, er niet veel voor om het proces van de gemeenten of het Gewest te maken. Al evenmin vindt de spreker zich terug in het voorstel van decreet. Hij vraagt zich af of het voorstel van decreet wel enkel een regularisatie van bestaande toestanden beoogt, aangezien men de termen 'aanleg en uitbreiding' hanteert. Bovendien zijn de begrippen sportinfrastructuur, strandinfrastructuur en

socio-culturele verenigingen niet gedefinieerd in de wetgeving op de ruimtelijke ordening. Dit dreigt de afwijkmogelijkheid oneindig uit te breiden en overstijgt de oplossing voor schrijnende en prangende problemen van goed werkende verenigingen. Hij vraagt zich dan ook af wat de achterliggende bedoelingen van dit voorstel zijn. De heer Bruno Tobback pleit er voor om consequent de oplossingen binnen het kader van het goedgekeurde Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) te zoeken, in plaats van uitzonderingen te voorzien met als risico dat het hele RSV op de helling komt te staan. De door de minister in de omzendbrief uitgewerkte oplossing lijkt hem te passen in een gezond en evenwichtig ruimtelijk beleid. Hij verwacht van de minister een stand van zaken inzake de uitvoering van de omzendbrief.

De heer Jacques Devolder herhaalt dat hij een oplossing voor de strandinfrastructuur binnen de twee maanden wil. Om te vermijden dat dit op de lange baan wordt geschoven, heeft hij een amendement ingediend. Het gebrek aan contact met de bevolking en hun vertegenwoordigers, waarvan de heer Bruno Tobback blijk geeft, en het op de lange baan schuiven storen hem mateloos.

De heer Bruno Tobback repliceert dat ook voor problemen aan de kust een oplossing moet gevonden worden. Het is overigens ook de taak van de lokale verantwoordelijken om op het gemeentelijke niveau een oplossing uit te werken. De spreker merkt echter op dat het voorliggende voorstel meer vragen dan antwoorden biedt en de deur opent naar nieuwe problemen. Hij staat duurzame oplossingen voor de sportinfrastructuren voor, in het kader van een verantwoord ruimtelijk beleid en met correcte structuur- en uitvoeringsplannen.

Na het planningsdecreet en het coördinatiedecreet, heeft de vorige minister in juli 1997 een eerste omzendbrief uitgevaardigd. De heer Patrick Lachaert wil weten hoeveel goedkeuringen uit deze omzendbrief resulteerden, en wijst op de ruimtebalans als het zwakke punt van de omzendbrief. Volgens hem is het volkomen illusoir te denken dat een gemeente oppervlakte uit de zogenaamde harde sectoren, zoals een woonzone, zal omruilen voor de zachtere sectoren als recreatiezones, vooral om planschadevergoedingen te vermijden. Deze filosofie kan geen oplossingen bieden voor de sportinfrastructuren, die vaak in agrarische zones liggen. De recente omzendbrief RO 98/05 van de minister heeft de weg van de ruimtebalans verlaten te voordele van het opmaken van een sectoraal BPA voor sportinfrastructuur. Dit sectoraal BPA is echter geconditioneerd door het gemeentelijk ruimtelijk structuur-

plan, waarvan er op dit ogenblik nauwelijks uitgewerkt zijn. Bovendien kan men, zelfs indien er een structuurplan is, via een sectoraal BPA een overtreding niet regulariseren. De spreker stelt dus vast dat beide aangereikte oplossingen in de praktijk tot niets hebben geleid. Bij herhaling heeft het Vlaams Parlement om een oplossing gevraagd.

De heer Carl Decaluwé beoordeelt het als positief dat men oplossingen zoekt, waarbij hij ook het sectoraal BPA voor zonevrije sportinfrastructuur rekent. Wel is er een communicatieprobleem met de gemeenten, die niet altijd volledig op de hoogte zijn wat dit instrument betekent.

Ook stelt hij vast dat Arohm rigide optreedt en een bijzondere vervolgingsijver aan de dag legt. Terzeldertijd hanteert de minister als beleidslijn dat elk dossier met een proces-verbaal niet meer voor regularisatie in aanmerking komt. Dit heeft tot gevolg dat het politieke niveau met een sectoraal BPA een oplossing aanreikt én dat dit instrument in de toepassing vastloopt. Verwijzend naar een interview met de minister, duikt een onderscheid tussen private voetbalterreinen en deze in overheidshanden, of nog tussen grote en kleine sportinfrastructuren, op. Voor de spreker is dit niet toegelaten, en moet de overheid elke overtreding aanpakken en eenzelfde inspanning voor oplossingen leveren. Concluderend wil de heer Carl Decaluwé een globaal kader voor het handhavingsbeleid, een communicatiebeleid met de gemeenten en een correct, snel en hulpvaardig optreden van de administratie, afgestemd op het door de minister uitgewerkte instrumentarium.

De heer Jaak Gabriels wil geen ongebreidelde aantasting van de open ruimte, maar een structurele oplossing voor een probleem dat iedereen onderkent. Om alle twijfel hieromtrent te ontzenuwen, dienen de heren Jaak Gabriels, Jacques Devolder, Patrick Lachaert en Ward Beysen een amendement in waardoor, via inlassing van het woord "bestaande", aan de bestaande infrastructuur een oplossing wordt geboden (*Parl. St. VI. Parl. 1998-99, 1122/2*). De spreker merkt dat de intenties van de minister niet altijd overeenstemmen met het beleid dat de gemachtigde ambtenaren voeren. Hij vraagt bovendien aandacht voor de lijdensweg die het vraagt om een dossier, via een BPA, te regulariseren. De formule die de omzendbrief aanreikt, is onvoldoende en onduidelijk. Bovendien is het niet eens zeker dat één concreet dossier uit zijn gemeente -door het huidige beleid van de minister- kon geregulariseerd worden, aangezien een juridische procedure lopende was. Dat rechtbanken uitspraken uitstellen, staft zijn stelling. Op de opwer-

ping van de heer Bruno Tobback dat een aantal socio-culturele verenigingen een belangrijk ruimtebeslag vereisen, antwoordt de heer Jaak Gabriels dat dit inherent is aan sommige activiteiten. Zo hebben schutterijen nu eenmaal ruimte voor hun schietvelden nodig. Hij haalt het voorbeeld aan van acht schutterijen, die alle zonevrij gelegen zijn.

De heer Jacques Timmermans herinnert er aan dat hijzelf, naar aanleiding van de interpellatie van de heer Ward Beysen, de motie heeft onderschreven waarin de Vlaamse regering opgeroepen werd om op korte termijn een oplossing uit te werken. De minister heeft met de omzendbrief RO 98/05 dit probleem aangepakt (*Parl. St. VI. Parl. 1997-98, nr.1060/1*). Aangezien deze omzendbrief pas op 4 november 1998 in het Belgisch Staatsblad is gepubliceerd, meent de spreker dat het nog te vroeg is voor een evaluatie. Hij deelt overigens het voorbehoud van enkele andere intervenanten ten opzichte van de methodiek van het sectorale BPA niet. Uit zijn ervaring weet de heer Jacques Timmermans dat zo een beperkt BPA binnen een termijn van zes maanden kan uitgewerkt en bij Arohm ingediend worden. Hij is ervan overtuigd dat de nood aan bijkomende sportterreinen, met respect voor een meer globaal ruimtelijk beleid, kan ingelost worden. Wat de compensatie binnen het gemeentelijk structuurplan van de ruimteboekhouding betreft, erkent de heer Jacques Timmermans dat er remediëring nodig is. Deze vindt hij echter niet terug in het voorliggend voorstel van decreet, waar de remedie erger is dan de kwaal. De indieners van het voorstel breiden immers de macht van de gemachtigde ambtenaar uit. De spreker verwijst naar een vroegere interventie van de heer Herman Lauwers die hun almacht reeds eerder aan de kaak stelde. Hij staat daarentegen de responsabilisering van de gemeenten voor, in het kader van een omvattende ruimtelijke visie.

2. Standpunt en repliek van de minister

De heer Steve Stevaert, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, stelt dat ook hij een verschil vaststelt tussen de uiteenzetting van de indiener en de decretale tekst. Hij is eveneens van oordeel dat het decreetsvoorstel meer goed dan kwaad zou doen.

De minister wil verder een aantal herhaalde misverstanden uit de wereld helpen. Ten eerste valt het sectorale BPA voor de zonevrije bedrijven niet volledig gelijk te stellen met dat voor de zonevrije sportinfrastructuur. Dit laatste geeft de gemeente de kans om een ruimtelijke visie op

(deel)gemeenteniveau te ontwikkelen. Ten tweede moet de compensatie volgens de ruimtebalans geen deel uitmaken van het sectorale BPA, maar kan dit vervat zijn in een gemeentelijk structuurplan. Ten derde is de minister gehouden de vonnissen uit te voeren. Het feit dat een gemeente een inventaris opmaakt, leidt er niet ipso facto toe dat een gerechtelijk initiatief geactiveerd wordt; het tegendeel kan ook het geval zijn. De minister weigert in een gerechtelijke procedure te interveniëren. Ten vierde onthoudt de minister uit een onderhoud met de Belgische Voetbalbond dat zij evenmin een algemene regularisatie voorstaan. Een lineaire regularisatie van terreinen in agrarisch gebied tot bijvoorbeeld recreatiegebied, kan ertoe leiden dat eigenaars van de voetbalterreinen een hogere huurprijs aanrekenen, ofwel hun in waarde gestegen goed verkopen voor een andere besteding. Onder het mom van het algemeen belang kunnen individuele burgers op deze wijze belangrijke meerwaarden realiseren.

Vervolgens wijst de heer minister er ter attentie van de heer Carl Decaluwé op, dat golfterreinen als bovenlokaal beschouwd worden en een oppervlakte van meer dan drie hectare beslaan, zodat de omzendbrief niet van toepassing is. Verder wijst de minister er op dat de administratie al opgedragen werd constructief naar oplossingen te zoeken. Hij kondigt ook een coördinatietaak voor de provinciegouverneurs inzake bovenlokale ruimtelijke dossiers aan.

Het voorbeeld van de heer Jacques Timmermans bewijst dat het procédé van een sectoraal BPA voor zonevreemde sportinfrastructuur wel degelijk een deugdelijk instrument is voor deze problematiek. Oplossingen, zoals bijvoorbeeld omvorming tot zones van openbaar nut met sportbestemming, zijn wel degelijk mogelijk. Wel vereist dit dat de gemeente nadenkt over een ruimtelijk beleid. De minister stelt vast dat sommige gemeenten zich tegen deze taakstelling verzetten. Op vraag van de heer André Denys verduidelijkt de minister dat al 67 gemeenten van de maatregel uit de eerste omzendbrief gebruik maken. Ter attentie van de heer Carl Decaluwé stelt de minister dat de parketten geen opdracht hebben gekregen om PV's op te stellen.

3. Replieken

Voor de heer Ludo Sannen is het antwoord van de minister verhelderend. Hij begrijpt dat er een onderscheid is tussen twee situaties: enerzijds het geval na een gerechtelijke uitspraak en anderzijds de dossiers waarin een proces-verbaal is opgesteld.

In dit laatste geval moet een regularisatie via het gewestplan of een BPA toch nog mogelijk zijn, omdat de rechtbanken in het dossier van de weekendverblijven de verderzetting van de procedure uitstellen. Hij vindt het absurd dat sommige commissieleden, amper twee maand na de inwerkingtreding van de omzendbrief, een evaluatie verwachten. Hij meent dat de door de VLD voorgestelde amendementen bij het voorstel van decreet nog steeds onduidelijkheid creëren. Zo valt de term 'bestaand' moeilijk in te passen in de passus 'de aanleg van infrastructuur'. Bovendien is de exacte draagwijdte van termen als "infrastructuur voor socio-culturele verenigingen", onduidelijk.

De heer Herman Lauwers herhaalt zijn eerdere opmerking over het verschil tussen de toelichting en de decreetstekst. Hij staat nog steeds de weg van de sectorale BPA's voor, die voor de sportinfrastructuren een snellere en eenvoudigere procedure hanteren dan bij de sectorale BPA's voor de bedrijven. Wel mag dit BPA niet gekoppeld worden aan een gemeentelijk structuurplan. Al heeft hij er begrip voor dat de burger geen slachtoffer mag zijn van een onwillig gemeentebestuur, dan kan het voorliggende voorstel tot pervers effect hebben dat men de onwillige gemeentebesturen beloont door hen een afwijkingsmogelijkheid te bieden, zonder dat ze een plan moeten opstellen. Zo biedt men particuliere oplossingen voor individuele gevallen, los van de ruimtelijke systematiek. De almacht van de gemachtigde ambtenaar wordt voor de heer Herman Lauwers in het voorontwerp van decreet betreffende de ruimtelijke ordening terecht beperkt. In die zin kan hij een uitbreiding van hun bevoegdheid, zoals dit in het voorstel van decreet gebeurt, niet goedkeuren. Tenslotte nodigt hij de minister uit om te onderzoeken of kleine infrastructuur niet kan vrijgesteld worden van de procedure.

De heer Johan De Roo stelt dat ruimte om te sporten nodig is. Indien de optie genomen wordt om de huidige terreinen op te doeken, zal men opnieuw open ruimte moeten aanspreken. Hij stelt vast dat vrijwel elke gemeente problemen heeft met sportinfrastructuur. Hij erkent dat de omzendbrief over de BPA's voor zonevreemde sportinfrastructuur voor een positieve benadering zorgt, op voorwaarde dat de procedure niet al te lang aansleept, en dat de administratie een constructieve houding aanneemt. De heer Johan De Roo vindt de responsabilisering van de gemeenten een goede zaak: zij zijn immers als lokale overheid het meest vertrouwd met de lokale noden. Hij juicht de uitspraak van de minister toe dat een proces-verbaal de voortgang van de regularisatie van de zone-

vreemde infrastructuur via BPA niet verhindert. De omzendbrief biedt een mogelijkheid om de zone met sportinfrastructuur, die nu vaak in een landbouwgebied ligt, om te vormen tot een recreatiegebied of gemeenschapszone. Hij wil van de minister vernemen dat niet enkel een regularisatie, maar ook een vernieuwing van de installaties open staat, nadat men via een BPA de juiste bestemming voor de sportterreinen heeft ingevuld.

De minister verduidelijkt dat de terreinen, daterend van vóór 1962, als vergund worden beschouwd. Wil men de gebouwen kunnen vernieuwen, dan moeten ze in een sectoraal BPA worden opgenomen. De goedkeuring van dit BPA staat echter niet gelijk met de vergunning van de aanwezige gebouwen. De minister spreekt formeel tegen dat de installatie van kijkhutten, waarop de heren Jaak Gabriels en Herman Lauwers doelen, nooit toegelaten zou zijn.

De heer Patrick Lachaert stipt een aantal punten aan waarin de houding van de administratie afwijkt van de uitspraken van de minister. Zo stellen teksten van de administratie uitdrukkelijk dat men door een proces-verbaal geen gunstig advies kan verstrekken. Zo vermeldt de omzendbrief RO 98/05 dat "wanneer de gemeente beschikt over een goedgekeurd gemeentelijk structuurplan, een toetsing [kan] plaatsvinden aan de gewenste ruimtelijke structuur. In het andere geval volstaat het om slechts een hypothese van de gewenste ruimtelijke structuur ten aanzien van een aantal structuurbepalende elementen te formuleren en de gewenste terreinen en gebouwen voor sport-, recreatie- en jeugdactiviteiten hieraan te toetsen". In de praktijk blijkt dit echter niet te kloppen: het standpunt dat de administratie erop nahoudt, is dat zonder een gemeentelijk structuurplan geen sectoraal BPA kan worden opgesteld. De spreker verwijst vervolgens naar mededelingen van kabinetsmedewerkers over vervallen verkavelingsvergunningen, en betwist dan ook dat de terreinen van vóór 1962 als vergund kunnen beschouwd worden. Verder legt de omzendbrief voor sportinfrastructuur zelf het verband met de zonevreemde bedrijven. Hij vraagt zich ook af hoe de verhuring van een sportterrein in een meerwaarde kan resulteren, omdat slechts na wijziging van de stedenbouwkundige voorschriften over een bepaald perceel van een meerwaarde sprake kan zijn. Een sectoraal BPA kan slechts op maximaal drie hectare betrekking hebben, wat de spreker als een zwak element beschouwt. De omzendbrief vereist verder dat ook de motivering voor de afwijking van het gewestplan, via het BPA, meegedeeld wordt. Deze motivering kan – volgens de omzendbrief – zijn dat de bestemming uit het

gewestplan achterhaald is of niet meer kan worden verwezenlijkt. De spreker merkt op dat men, volgens constante rechtspraak van de Raad van State, nooit zal kunnen aantonen dat de bestemming landbouwgebied, waarin veel voetbalterreinen liggen, achterhaald is. Hij verwijst terzake naar een eerdere bespreking omtrent artikel 14 van het coördinatiedecreet (*Parl. St. VI. Parl. 1997-98, nr. 1065/1*). Een decretaal ingrijpen, in plaats van een regeling via omzendbrief, is vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid noodzakelijk. Over de korte uitvoeringstermijn van het sectorale BPA van Ninove, zoals de heer Jacques Timmermans heeft uiteengezet, is de spreker niet verbaasd: hij gaat ervan uit dat er de nodige informatie en bereidwilligheid bestond tegenover dit initiatief van een partijgenoot van de minister. De heer Lachaert wil een kopie van een brief aan de administratie met duidelijke ministeriële richtlijnen.

De heer Jacques Timmermans betwist dat hier sprake is van een bevoorrechte behandeling. De minister was trouwens niet eens op de hoogte van zijn initiatief. De enige voorsprong die hij als parlements lid genoot, is dat hij de provinciale adviescommissie de nieuwe omzendbrief en het verslag over de interpellaties over de zonevreemde sportinfrastructuur kon voorleggen. Dit heeft ertoe geleid dat de administratie haar aanvankelijk weigerachtige houding heeft moeten bijstellen. Het initiatiefrecht ligt trouwens altijd bij de gemeente.

Het stemt de heer Carl Decaluwé tevreden dat de administratie meer klantgericht zal optreden. De onwil van de administratie om de door de politici uitgewerkte oplossingen te gebruiken, irriteert de spreker. Voor hem is het cruciaal dat de administratie de richtlijnen van de politieke overheid uitvoert. Verder verwacht hij dat het centrale niveau ondubbelzinnig met de lagere overheden communiceert. Uit een eerdere mededeling bleek immers niet dat de ruimteboekhouding los van het BPA kon gezien worden. Tenslotte wil hij een verduidelijking over de onaantastbaarheid van de vonnissen.

De heer André Denys vreest ervoor dat het strategisch Plan Sportend Vlaanderen dode letter blijft indien de ruimte voor sport kleiner wordt. Hij vraagt de minister of er een overleg met zijn collega, bevoegd voor sport, hierover heeft plaats gevonden, zoals beloofd door die minister. Hij begrijpt verder het wantrouwen tegen een vlugge regularisatie van de zonevreemde sportinfrastructuur niet. Al evenmin kan hij geloven dat een regularisatie nadelig zou zijn voor de sportclubs die allen, op de grote voetbalclubs na, problemen hebben

met de ligging van hun terreinen. Hij kan zich moeilijk voorstellen dat een bestemmingswijziging in recreatiegebied een hogere huurprijs tot gevolg zou hebben.

De minister verklaart dat een lineaire regularisatie een slechte zaak voor het voetbal zou zijn. Hij verwijst naar het eerder aangehaald voorbeeld dat de huurwaarde toeneemt indien de grond in waarde stijgt. Hij kan zich moeilijk indenken dat een voetbalveld in een natuurgebied de meest optimale oplossing is.

De heer Jacques Timmermans informeert de commissieleden dat, door een BPA, de terreinen van voetbalclub Ninove zijn geregulariseerd van landbouwzone tot recreatiezone. De eigenaar vraagt hierop een forse huurprijs van de club. In een ander dossier heeft de eigenaar het huurcontract opgezegd om een camping uit te baten in een recreatiegebied. Hierop heeft de gemeente tot onteigening besloten, om de activiteiten van de voetbalclub veilig te stellen.

De heer André Denys accepteert niet dat eigenaars van voetbalterreinen worden voorgesteld als profiteurs : dit strookt niet met zijn ervaring. Burgemeesters uit zijn streek klagen over de duur, de kostprijs en de complexiteit van de BPA-procedure. Nochtans kunnen de sportterreinen moeilijk bij de grootste misbruiken op ruimtelijk vlak gecatalogeerd worden. Tegelijk merkt hij dat het handhavingsbeleid verwarring en onrust schept. Dit brengt hem ertoe de minister op te roepen om kortere, eenvoudiger procedures uit te werken. Tenslotte neemt hij aanstoot aan het feit dat de administratie niet uitvoert wat de minister beslist heeft. Hij verwacht een ondubbelzinnig antwoord van de minister op dit fundamentele probleem. Een confrontatie in de commissie tussen de verantwoordelijken uit de administratieve en de politieke wereld zou hierin soelaas kunnen brengen. De heer André Denys reserveert voor het Parlement het recht om, wanneer de minister geen afdoend antwoord geeft, een confrontatie tussen de minister en de administratie te organiseren. Hij verwijst hierbij naar de hoorzittingen als instrument. Deze suggestie wordt door de heer Jaak Gabriels bijgetreden.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, waarnemend commissievoorzitter, protesteert tegen de generaliserende voorstelling als zou de administratie niet deugen. Het is de taak van de commissie om controle uit te oefenen, niet om de functie van een rechtbank over te nemen. Een vraag en probleem kan aan de minister gesignaleerd worden, maar hierbij mag niet elke ambtenaar over dezelfde kam geschoren worden. Zij roept op tot voor-

zichtigheid en realiteitszin. De heer Bruno Tobback sluit zich hierbij aan, en meent dat concrete voorbeelden in plaats van veralgemenende uitspraken moeten aangehaald worden. Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche verwerpt het idee van de heer Denys voor een confrontatie als voorbarig : eerst moeten de normale middelen om een eventueel conflict uit te klaren, aangewend worden.

De minister treedt mevrouw Tyberghien-Vandenbussche hierin bij : hij maakt geen bezwaar tegen de melding van punctuele opmerkingen, maar toerekt niet dat men in het algemeen verklaart dat de administratie niet goed functioneert en het beleid boycot.

De heer Bruno Tobback komt terug bij het voorliggende voorstel van decreet als uitgangspunt van de discussie. Net als de heren Herman Lauwers en Johan De Roo constateert hij dat een aantal sportinfrastructuren zonevreemd gelegen zijn. Het instrument van een sectoraal BPA lijkt hem een uitweg te bieden. Al dan niet samen met een gemeentelijk structuurplan, heeft een sectoraal BPA als grootste voordeel de rechtszekerheid op lange termijn : het geeft de club in kwestie bestaanszekerheid en past een correcte ruimtelijke visie toe. Bovendien is het proces waarbij de gemeente in overleg met de betrokken clubs een plan opmaakt, een voorbeeld van behoorlijk bestuur. Met deze kennis valt een termijn van zes maanden om dit te realiseren, nog goed mee. Het decreetsvoorstel van de heer Jaak Gabriels daarentegen mist een onderbouwde ruimtelijke visie en verschaft geen rechtszekerheid op lange termijn. Het voorstel houdt nog het risico in dat, zonder enige beperking qua oppervlakte, de bestaande terreinen door de gemeenten uitgebreid kunnen worden. Zo komt de spreker terug op het reeds gegeven voorbeeld van acht schutterijen, wat ongetwijfeld een belangrijk ruimtebeslag inhoudt. Indien dit ruimtelijk verantwoord kan worden, is er wat hem betreft geen probleem. In het andere geval vindt hij in het loutere bestaan van de verenigingen geen voldoende reden om acht terreinen toe te staan. Dit hangt immers samen met de even rechtmatige aanspraken op ruimte vanwege de andere burgers. Het doel van ruimtelijke ordening is niet dat oude aanspraken behouden blijven, maar een evenwicht tot stand te brengen tussen ieders rechten.

De heer Jaak Gabriels meent dat het bestaansrecht van oude schutterijverenigingen niet in twijfel kan getrokken worden. Hij attendeert de heer Bruno Tobback er op dat de instrumenten van ruimtelijke ordening middelen zijn voor een harmonieuze samenleving, en geen doel op zich vormen.

De heer Carl Decaluwé haakt in op het thema van de schutterijen, waar hij in de wetgeving op de ruimtelijke ordening geen voldoende argumentatie vindt voor een sanering van het aantal clubs. Deze schutterijen bestaan vaak al gedurende honderden jaren, al dan niet op dezelfde plaats ondergebracht. In globo zijn er trouwens nauwelijks problemen met de omwonenden. De vrijheid van vereniging mag dan ook niet aangetast worden. Hij stelt ook vast dat verschillende burgemeesters niet geloven in het instrument van een sectoraal BPA, omwille van de lange, dure en complexe procedure. In het voorliggende voorstel van decreet mist hij vooral een onderbouwde ruimtelijke visie, wat strijdig is met het RSV, ook al impliceert de voorgestelde procedure een snelle afhandeling.

De heer Bruno Tobback bevestigt dat hij niet aanstuurt op een sanering van het aantal clubs. Zijn punt is dat, indien de gemeente rond de vestigingsplaats van de clubs bijvoorbeeld een aantal woonzones heeft toegelaten, de gemeente best geplaatst is om een evenwicht te zoeken tussen de aanspraken van de verschillende groepen. Dit moet echter vanuit een visie op ruimtelijke ordening gebeuren, en niet vertrekken van de historische anteceden-ten.

Mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche wijst er op dat de gemeenten een zware taak wacht bij de uitvoering van het RSV en wil aandacht voor de opdracht van de plattelandsgemeenten. Zij vraagt begrip voor deze besturen bij de beoordeling van hun daden.

De heer Bruno Tobback repliceert hierop dat hij de middelen voor begeleiding van de gemeenten bij het uitwerken van het planningsproces, zoals die in de begroting voor 1999 zijn gereserveerd, heeft ondersteund.

De heer Mark Van der Poorten wenst een duidelijke stellingname van de minister over de mogelijkheid om een sectoraal BPA op te maken indien een proces-verbaal opgesteld is. Hij verwijst naar een antwoord van de vorige minister Eddy Baldewijns, waaruit blijkt dat men nog in aanmerking komt voor regularisatie indien er een PV is.

Van de gemeenten zal heel wat energie gevergd worden met de opmaak van sectorale BPA's en structuurplannen. Zolang die er nog niet zijn, is er echter een juridisch vacuüm, waarbij burgers niet tegen elkaar mogen opgezet worden om overtredingen aan te geven. Hij is de mening toegedaan dat het beleid zo een maatschappelijk nefaste men-

taliteit niet mag stimuleren. Eveneens schadelijk voor sportverenigingen en socio-culturele verenigingen, is de inventarisatie van zonevreemde sportinfrastructuur door de gerechtelijke instanties.

De heer Joachim Coens merkt op dat de omzendbrief zeer recent is uitgevaardigd. Het voorbeeld van de heer Jacques Timmermans toont aan dat een verdere communicatie van dit instrument, dat een eerste oplossing biedt voor de gekende problemen, nodig is. Hij spreekt zijn vertrouwen uit in het engagement van de minister en in de uitgewerkte oplossing. Indien de omzendbrief in de praktijk toch niet voldoet als oplossing, kondigt zich een nieuwe discussie aan. Het voorliggend voorstel van decreet heeft voor hem het democratisch deficit als belangrijkste nadeel. De gemeentelijke visie op ruimtelijke ordening wordt niet betrokken, aangezien het de gemachtigde ambtenaar is die de beslissing neemt.

Minister Steve Stevaert verklaart dat een proces-verbaal geen aanleiding noch een hindernis is om een sectoraal BPA op te maken. Een sectoraal BPA kan overigens niet als een bouwvergunning beschouwd worden. Verder wijst hij er de heer Patrick Lachaert op dat een verkavelingsvergunning verschilt van het regime van de bouwvergunning, aangezien de stedenbouwwet in 1962 reeds overgangsmaatregelen bevatte. Wat de klachten betreft, deelt hij mee dat er op dit ogenblik ca. 4000 processen-verbaal zijn opgesteld, die in zeven gevallen tot uitvoerbare vonnissen geleid hebben. Anonieme klachten maken slechts twee à drie procent van het totaal aantal klachten uit. Het is overigens evenzeer een recht van de burger om een klacht in te dienen, wanneer die hinder ondervindt. De ambtenaren hebben de taak alle klachten af te handelen, het is aan het gerecht om in laatste instantie een uitspraak te doen. Voor minister Steve Stevaert schiet dit decreet zijn doel voorbij : in dit decreet wordt een volmacht gegeven aan de gemachtigde ambtenaren. Bovendien vindt hij een periode van zes à negen maanden niet onoverkomelijk, zeker niet wanneer de gemeente haar ruimtelijke visie aan het uittekenen is. De minister herinnert aan de 300 miljoen frank die in de begroting 1999 zijn opgenomen, en waarmee de Vlaamse regering het planningsproces ondersteunt. Deze enveloppe kan nog uitgebreid worden.

De heer Patrick Lachaert betwijfelt of de BPA's een juridische toetsing zullen kunnen doorstaan. Verder merkt hij op dat Arohm de BPA's niet gunstig adviseert indien er een proces-verbaal is opge- maakt. Hij merkt ook ter attentie van de heer Jac-

ques Timmermans op dat bij bepaling van de grondwaarde in een onteigeningsprocedure, met de bestemming, zoals opgenomen in het sectorale BPA, geen rekening wordt gehouden.

De heer Jacques Devolder verwijst naar de persmededeling van de provinciegouverneur en kustburgemeesters, die een oplossing vragen tegen het begin van het nieuwe toeristische seizoen. De spreker haalt ook persberichten aan, volgens dewelke constructies nog enkel kunnen op stranden met geringe ecologische waarde. Hij betreurt het dat men voortdurend nieuwe begrippen hanteert, zonder dat deze decretaal zijn vastgelegd. Het door hem voorgestelde amendement biedt een oplossing aan, wat niet kan gezegd worden van de bestaande procedures.

De heer Jaak Gabriels drukt zijn bekommernis uit om de wetgeving op de ruimtelijke ordening als een instrument voor een beter gemeenschapsleven te beschouwen, in plaats van als een doel op zichzelf. In die geest heeft hij naar middelen gezocht om klachten van een overdreven kritische burger te counteren. Hij is van oordeel dat het instrument dat de minister voorstaat, geen oplossing kan bieden. Hij verwijst hiervoor naar de juridische argumenten die de heer Patrick Lachaert heeft ingebracht. Bovendien zijn er ook een reeks praktische problemen. Zo worden de gemeenten overstelpd met allerlei planningsopdrachten, waarvoor zij niet de nodige financiële of personele middelen ter beschikking hebben. Het inschakelen van gespecialiseerde studiebureaus biedt geen uitkomst, omdat er te weinig stedenbouwkundigen in Vlaanderen zijn. Verder moet de tegengestelde interpretatie tussen het kabinet en de ambtenarij uitgeklaard worden. Hij signaleert ook dat een proces-verbaal, vaak opgesteld na klacht van een ontevreden omwonende, aan de basis kan liggen van een vonnis. De spreker stelt ook het beleid van de minister ter discussie, waar nu plots tot uitvoering van reeds lang uitgesproken vonnissen wordt overgegaan. Het lijkt hem geen gezonde situatie indien deze vonnissen niet kunnen geregeld worden via een sectoraal BPA of een andere oplossing. Het decreet moet hiervoor worden aangepast.

Wat zijn voorstel van decreet betreft, leidt hij uit de interventies van sommige commissieleden een onterechte vrees voor misbruik af. De bindende bepalingen van het RSV moeten immers toegepast worden. Overigens is dit decreet een kort leven beschoren indien het ontwerp van decreet betreffende de ruimtelijke ordening, zoals aangekondigd, binnenkort zal worden geagendeerd. Het decreet

verhindert discriminatie tussen verenigingen in gemeenten die een BPA opstellen, en andere die inactief blijven. De heer Jaak Gabriels stipt tot slot de voordelen van het voorstel, in tegenstelling met de omzendbrief, aan : het biedt een decretale regeling, die beperkt is in de tijd, die getoetst kan worden aan het RSV en duidelijkheid verschaft, ook aan de rechtbanken. Hij stelt de zin van een maatregel in vraag, waar eerst bij vonnis tot afbraak wordt overgegaan en nadien, na een herziening bij BPA, een gebouw opnieuw kan worden opgetrokken.

Hij besluit met de opmerking dat een onbaatzuchtige inzet voor het samenleven hem waardevoller lijkt dan ijzeren stelregels in de wetgeving op de ruimtelijke ordening, die na verloop van tijd opnieuw ter discussie kunnen staan.

II. STEMMINGEN

Het artikel 1 wordt eenparig met 12 stemmen aangenomen.

De heren Jaak Gabriels, Jacques Devolder, Patrick Lachaert en Ward Beysen stellen voor om in het tweede lid van artikel 2, op de eerste regel na de woorden "de uitbreiding van" het woord "bestaande" in te voegen.

Dit subamendement wordt verworpen met 7 stemmen tegen 3, bij 2 onthoudingen.

De heren Jacques Devolder, Julien Demeulenaere en Didier Ramoudt stellen voor om aan het tweede lid van artikel 2 de woorden "en van de strandinfrastructuur" toe te voegen.

Dit subamendement wordt verworpen met 7 stemmen tegen 3, bij 2 onthoudingen.

De heren Jaak Gabriels en Jacques Devolder stellen voor om het tweede lid van artikel 2 te vervangen door "d) de aanleg en de uitbreiding van infrastructuur voor socio-culturele verenigingen en van sportinfrastructuur met inbegrip van alle voor de sportbeoefening noodzakelijke aanhoorigheden."

Dit amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3, bij 1 onthouding.

Het artikel 2 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

Het voorstel van decreet wordt verworpen met 9 stemmen tegen 3.

De verslaggever,

De wnd. voorzitter,

Joachim

COENS

Maria

TYBERGHIE-VANDENBUSSCHE
